

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Кафедра цивільного, нотаріального та виконавчого процесу

НОВЕЛИ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА: СПРОЩЕНІ ПРОВАДЖЕННЯ

**Матеріали
науково-практичної конференції**

***5 травня 2025 року
м. Одеса***

За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора
Неллі Юріївни Голубевої

Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.919.(477)(062)

H727

DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.29744>

У збірці матеріалів науково-практичної конференції представлено тези доповідей науковців, що висвітлюють актуальні питання новел цивільного процесуального законодавства, зокрема інституту спрощеного провадження як ефективного механізму вирішення нескладних цивільних справ. У доповідях науковців обґрунтовано доцільність спрощеної процедури розгляду, що дозволяє забезпечити оперативність та економічність судового процесу. Особлива увага приділена критеріям віднесення справ до спрощеного провадження, правовим гарантіям учасників процесу, а також окреслено напрями подальшого вдосконалення законодавства з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних і юридичних осіб у межах цивільної юрисдикції.

Укладачі:

Н. Ю. Голубєва — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, завідувач кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу, професор кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», адвокат;

І. А. Яніцька — кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія»;

О. В. Сатановська — аспірант кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія»

Друкуються за рішенням кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу НУ «Одеська юридична академія» (*протокол № 10 від 23.05.2025 р.*)

Мельниченко Анна Володимирівна
*аспірантка кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Науковий керівник:
Волкова Наталія Василівна
*доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного,
нотаріального та виконавчого процесу Національного університету
«Одеська юридична академія»*

ПРОЦЕСУАЛЬНІ НАСЛІДКИ РІШЕНЬ, УХВАЛЕНИХ У СПРОЩЕНОМУ ПРОВАДЖЕННІ, ДЛЯ ПРИВАТНОГО ВИКОНАВЦЯ

Рішення, ухвалені в порядку спрощеного провадження, є повноцінними процесуальними актами суду, що мають однакову юридичну силу з рішеннями, постановленими у загальному позовному провадженні. Відповідно до ст. 279 ЦПК України [1], спрощене провадження передбачене для розгляду малозначних справ, справ незначної складності або таких, де важливо забезпечити оперативне вирішення. Проте, незалежно від процедури розгляду, на підставі рішення суду, що набрало законної сили, видається виконавчий лист, який і є виконавчим документом згідно із Законом України «Про виконавче провадження» [2], що підлягає виконанню без будь-яких обмежень або виключень.

Для приватного виконавця не має юридичної різниці, в якому провадженні було ухвалено рішення, на підставі якого видано виконавчий лист — спрощеному чи загальному. Усі виконавчі листи, що відповідають вимогам ст. 4 Закону України «Про виконавче провадження» [2], є підставами для відкриття виконавчого провадження. Наявні припущення про зменшений обсяг доказової бази у спрощеному провадженні не впливають на обов'язок виконавця вчинити виконавчі дії — він керується виключно змістом виконавчого листа, виданого на підставі резолютивної частини судового рішення. Таким чином, особливості провадження у справі не зумовлюють жодного іншого підходу чи обмеження при виконанні рішення.

Процедура відкриття виконавчого провадження у справах, розглянутих у спрощеному порядку, повністю відповідає загальному порядку. Згідно зі ст. 26 Закону України «Про виконавче провадження» [2], виконавець зобов'язаний прийняти виконавчий документ до виконання, якщо немає підстав для відмови. Навіть у випадках, коли резолютивна частина рішення сформульована стисло — що часто зустрічається у справах незначної складності, — приватний виконавець має орієнтуватися на формальні реквізити виконавчого листа, а не

на змістову розгорнутість самого рішення. У цьому контексті актуальним залишається дотримання вимог до виконавчого документа, передбачених ст. 4 Закону [2], які є однаковими для всіх категорій судових рішень [3].

При відкритті виконавчого провадження приватний виконавець зобов'язаний враховувати, що виконавчий лист може бути виданий лише після набрання рішенням законної сили, строки якого однакові як для загального, так і для спрощеного провадження. Відповідно до ст. 223 Цивільного процесуального кодексу України [1], рішення набирає законної сили після спливу строку подання апеляційної скарги. У випадку спрощеного провадження, за наявності особливостей оголошення лише вступної та резолютивної частин рішення, строки обчислюються з урахуванням дати виготовлення повного тексту рішення, але це стосується тільки строків апеляційного оскарження і не створює процесуальної відмінності в роботі приватного виконавця.

Так само як і для будь-якого іншого виконавчого листа, приватний виконавець при виконанні документа, виданого на підставі ухвали, постановленої у спрощеному провадженні, має враховувати, що рішення може бути оскаржено. Апеляційне оскарження рішення, незалежно від форми провадження, може вплинути на чинність виконавчого документа. Згідно зі ст. 39 Закону України «Про виконавче провадження» [2], у разі скасування судового рішення виконавчий документ повертається стягувачу. Отже, виконавець повинен постійно моніторити судові реєстри на предмет наявності оскарження, проте це є загальною вимогою, що не залежить від форми провадження.

Виконання виконавчих листів, виданих на підставі рішень у спрощеному провадженні, не передбачає жодних процесуальних виключень або новацій. Навіть у випадках, коли такі справи стосуються незначних вимог, виконавець зобов'язаний забезпечити пропорційність примусових заходів, керуючись ст. 2 Закону України «Про виконавче провадження» [2; 4]. Ця вимога є загальновизнаною і не прив'язана до конкретного типу судового розгляду. Усі принципи виконавчого провадження — ефективність, пропорційність, законність — мають однакову силу для виконавчих документів, незалежно від форми провадження, в якому ухвалено рішення.

У зв'язку з тим, що спрощене провадження все частіше використовується в практиці судів, доцільним є подальше вдосконалення правозастосовної практики виконання відповідних виконавчих листів. При цьому немає потреби у створенні окремої процедури виконання — навпаки, доцільним є забезпечення єдності підходів до всіх виконавчих документів. Практика роботи приватних виконавців, а також позиції судів щодо оскарження їхніх дій, мають формувати єдину правову позицію, що виключає будь-які припущення про існу-

вання різниці у виконанні виконавчих листів залежно від форми провадження. Розробка узагальнень та практичних рекомендацій сприятиме підвищенню передбачуваності виконавчих дій і зменшенню кількості скарг, що позитивно вплине на ефективність примусового виконання судових рішень.

Список використаних джерел

1. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV. Дата оновлення: 09.04.2025. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>. (дата звернення: 24.04.2025).
2. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19> (дата звернення: 24.04.2025).
3. Диференціація процесуальної форми щодо проваджень і процедур: проблемні питання. *Верховний Суд України*. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/2022_prezent/2022_09_19_Sakara.pdf (дата звернення: 25.04.2025).
4. Виконання рішень приватними виконавцями: у Верховному Суді обговорили проблемні питання та судову практику. *Верховний Суд України*. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1584808/> (дата звернення: 25.04.2025).